وەزیری داد لە دەوڵەتدەستکوتەکانی حکومەت لەپشتیوانیکردنی چینە لاوازەکانی کۆمەڵگای عێراقی دەخاتەوە

ئەمڕۆ چوارشەممە، د.خالید شوانی وەزیری داد،لەمیانی بەشداریکردنی لەکۆنفرانسی داپڕۆری راگوزەر لەڕوانگەی مافەکانی مرۆڤەوە لەوڵاتی قەتەر دەستکوتەکانی حکومەت لەپشتیوانیکردنی چینە لاوازەکانی کۆمەڵگای عێراقی خستەڕوو،

نوسینگەی راگەیاندنی وەزیری داد لە بەیانامەیەکدا رایگەیاند:- شوانی لەوتارەکەیدا رایگەیاند ئەمڕۆ شەرمەندانە بەشداری لەم کۆنفرانسەدا دەکەین کە بانگەوازی بەدیهێنانی ئامانجی بانگای مرۆیی دەکات بۆ بەدیهێنانی دادپڕۆری خراک و بەرپرسیارێتی هەموو شوازەکانی هێزاری لە سەرانسەری جیهاندا، چونکە مافی خراک یەکێکە لە مافە بنەڕەتییەکانی پەیماننامەی نێودەوڵەتی بۆ مافە ئابووری و کۆمەڵایەتییەکان و هەوڵدانی بەیاردەری تایبەت لەسەر مافی خراک لەخەو دەگرێت کە تیشک دەخاتە سەر دابینکردنی خراکی پەویست بۆ هەر کەسێک بۆ شوێنکی سەربەخۆ یان لەگەڵ کەسانی تردا.

د.شوانی ئاماژەی بۆدا کە ئەنجامدانی ئەم کۆنفرانسە لەم کاتەدا و هەڵبژاردنی ئەم بابەتە گرنگییەکی زۆری هەیە بۆتایبەتی لەسایەی بارودۆخی ئەستای قەیرانی خراکی جیهانی و بەرزبوونەوەی نرخەکان،بەدیاریکراوی لە دوای جەنگەکان و قەیرانی ئاوارەبوون لە زۆربەی ناوچەکانی جیهان و ململانێ

چەکدارییەکان لە ناوچە جەراوجێرەکاندا کە بە شێوەیەکی مەترسیدار لە قەیرانی غەزەدا دەرکەوتووە، وخێکی ئەم کەرتە بەدەستی قەیرانەکی سەختی خۆراک و دەرمان و نەبوونی یارمەتی مرۆیی و فریاگوزاریەوە دەناڵێنن کەلەئەنجامدا کارەساتێکی گەورەی مرۆیی دروستکردووە قوربانییەکانیشی بریتین لە منداڵان و ژنان و بەساڵاچووان لە ناوچە جەراوجێرەکان،هەروەها مەترسی گیانی کەشوهەوا،و کەمبوونەوەی رێژەی بارانبارین،وکەمبوونەوەی ئاستەکانی ئاو، زیادبوونی رێژەی سوێری لە زەریای ناوچەکاندا، بەهاوتەریبی لەگەڵ کەچ،وئاوارەبوون وگۆڕینی شێوازی کارکردن،وکەمکردنەوەی روویەری سەوزایی،وکەمبوونەوەی بەرهەمی سامانی ئاژەڵداری،بەگرێ لەگەڵ ئەوەشدا کارەساتە سروشتییەکان لەسەر ئاستی جیهان کەبەگشتی هەموو ئەو فاکتەرانە فشارێکی گەورەیان لەسەر سەرچاوە سروشتییەکان دروستکردووە و کاریگەری نەرێنییان لەسەر مافە جیاجیاکانی مرۆقایەتی بە هەموو چینە مرۆییەکان هەبوو.

وەزیری دادوونیکردنەوە کێشەم بارودۆخە وادەخوازێت هەموومان بەرپرسیارێتی ئەخلاقی و یاسایی بە وڵاتان بگرینە ئەستۆ بۆ بەدەستهێنەرکردنی خۆراکی پێویست بۆ هەمووان، هەروەها پێویستی هاریکاری نێودەوڵەتی بۆ دەستهێنەرکردنی ئەم مافە لە سەرانسەری جیهاندا،لەبەر ئەوەی ئەمە لەبەردەم پرەنسیپە جیهانییەکانی مافەکانی مرۆڤین کە وامان لێدەکات دەرفەت بە کەمەک و هاوکاری دروست بکەین، بەیە ئەمەش لە هەموو کاتێک زیاتر ناچارین کە پێکەوە شان بەشانی یەکتر یەک دەست بین بۆ بەرەنگاربوونەوەی ئەم قەیرانە مرۆییە یەک لەدوای یەکانە ودروستکردنی سیستەمی گەشەپێدانی بەردەوام بۆ پاراستنی سەرچاوەکان ودەستهێرکردنیان بۆ داهاتوو ودواخستنی وکارکردن بۆ هاگرتنی هەژاری لەناوچەکەمان و جیهاندا.

هەر لەم بارەیەوە ئاماژەیشیدا کە عێراق لەم کاتەدا لەو قەیرانانە بەدوور نەبوو و کاریگەرییەکانی زۆر گەورە بوون بەتایبەتی لەسایەی قەیرانی گیانی کەشوهەوا و کەمبوونەوەی رێژەی بارانبارین ودابەزینی ئاستی هووبارەکان لە عێراق کە هەڕەشە لە کشتوکاڵی وڵاتەکەم دەکات وبەتە تەحدایەکی گەورە لەسەر ئاستی نیشتمانی بۆ دەستهێرکردنی پێداویستییە گرنگەکانی هاوڵاتیە.حکومەتەکەمان چەندین دەستپێشخەری کردووە لە ماوەی حوکمەانی بەڕێز محەمەد شیاع سودانی سەرۆک وەزیران بۆ دەنیابوون لەبەدەستهێنانی مافی خۆراک بۆ شێوەیەکی دادپەروەرانە و شکەمەندانە بۆ هەموو هاوڵاتیانی نیشتەجێی وڵات بەبێ جیاکاری و پاراستنی ئاسایشی خۆراک لە عێراق، لەوانەش جێبەجێکردنی یاسای پشتیوانی فریاکەوتن بۆ ئاسایشی خۆراک و گەشەپێدان بۆ هووبەووبوونەوەی قەیرانی کەمی خۆراک و دەستهێرکردنی پاراستنی ئاسایشی خۆراک و چاکسازی لە سیستەمی کەبوونی خۆراک بۆ دەنیابوون لە دابینکردنی تەواوی کەرەستەی خۆراکی سەرەکی وبەئامانجکردنی سوودمەندان لەهەموو ناوچەکانی عێراق و تەرخانکردنی گوژمەی پێویست بۆ ئەم چینە لێبوودجەکانی گشتیدا ودابەشکردنیان بەنرخەکی پاپشتیکراو لەلایەن دەوڵەتەوە

لەگەڵ پشتیوانیکردنی پاراستنی کەمایەتی وفراوانکردنی سوودمەندان،بە دەستبەرکردنی پەداویستییەکانیان ولانیکەم دابینکردنی بژێوی ژیانەکی شکۆمەند
لەگەڵ سەبەتەی خۆراکی زیاتر بە ئاوارەکان وپڕڕپەدانی پلانی گونجاو بە هەماهەنگی لەگەڵ نوێنەرایەتییەکانی نەتەوە یەکگرتووەکان کە لە عێراق کاردەکەن بە هووبووونەوەی قەیرانی گەلانی کەشوهەوا و پێوەکردنی شێوازی گونجاو ئیوکۆلۆژی بە دنیابوون لە دابینکردنی خۆراک و پاراستنی سەرچاوە ئاوییەکان وروبەرە سوزاییەکان لەمیانی پسندکردنی یاساکانی گونجاوی ژینگەیی.

جێنابی وزیر جەختی لەوە کردەوە کە عێراق لەرگەی دامەزراوەکانیدا لەوانە چاودێریەکان وەک کەمسیونی مافەکانی مرۆڤ کار دەکات بۆ دابینکردنی ئامرازەکانی پاراستن و چاودێریکردن وبەدواداچوونی مافی خۆراک بۆ هەگریکردن لە هەر پێشێلکارییەکی و پێشکێشکردنی پێشنیاری پێویندیدار بە دەوڵەتی عێراق.

لە کۆتاییدا، وزیر سوپاس و پێزانینی خۆی بۆ ئەم بانگهێشتنامەیە دەربڕی و هیوای خواست کە دەرئەنجامەکانی بەسوود بێت بۆ هەموو وڵاتان بۆ پاراستنی مافی خۆراک و دابینکردنی هاوکارەکان بۆ چاودێریکردن و بردەوامبوونی ئەم مافە و گرتنەبەری هۆشوونی هاوبەش بۆ دنیابوون لەوەی هەمووان دەستیان بە خۆراکی پڕویست و تەندروست بگات و چارەسەرە پێشنیارکراوەکان بۆ قەیرانی خۆراکی جیهانی لەچوار چێوەی مافەکانی مرۆڤدا شەفاف بێت.